

Commissie Mobiliteit & Financiën 22 januari 2018

Toespraak Marnix Bruggeman

8.a Vervoerplan Concessie Noord-Holland Noord 2018-2028

Tegen het vervoerplan is heel veel protest. We hebben de insprekers gehoord, hun verhalen waren heel duidelijk. De gemeenteraden van Den Helder, Hollands Kroon, Schagen en Castricum hebben unaniem of bijna unaniem moties aangenomen. Daarin werd het opheffen van de buslijnen scherp afgekeurd. Er zijn protestbijeenkomsten geweest. Er zijn duizenden protesthandtekeningen opgehaald.

Ik heb zelf moeten uitvinden wat er waarschijnlijk gaat gebeuren. Absurd dat wij dat niet mogen weten. Als het aan de gedeputeerde en Connexxion worden in juli opgeheven:

Heerhugowaard – Broek op Langedijk (10)

Schagen – Zijdewind – Winkel – Heerhugowaard (150),

Petten – Sint Maartenszee – Julianadorp (151)

Schagen – Callantsoog – Julianadorp (152),

Alkmaar – Schoorl – Petten – Sint Maartenszee (155)

Den Helder – Anna Paulowna – Westerland – Hippolytushoef (158)

Castricum – Bakkum – Egmond (164).

Ten noorden van de lijn Petten – Medemblik blijft er zegge en schrijve nog één streekbuslijn over: lijn 135, Hoorn – Den Oever – Den Helder. Vergelijk het met vijftig jaar geleden toen er in Noord-Holland Noord nog meer dan 40 buslijnen reden en elk dorp een bushalte had. Terwijl het aantal inwoners sindsdien flink is toegenomen.

Het autobezit onder jongeren is daar nu het hoogst van Noord-Holland, bijna 50 procent. Het nu al slechte openbaar vervoer is daarvoor een verklaring. En als straks de buslijnen zijn opgeheven is het pech voor de andere helft die géén rijbewijs heeft. Wij hebben meer dan eens gepleit voor gerichte marketing- en reclamecampagnes om het busgebruik te laten groeien. Maar daar is nooit wat aan gedaan, terwijl er wel provinciaal budget voor was.

Op 11 april 2016 hebben wij in deze commissie gesproken over het Programma van Eisen waar de busopheffingen nu het resultaat van zijn. De SP was toen de enige fractie die al waarschuwde dat er lijnen gingen sneuvelen. Alle andere fracties

vonden het programma prachtig. Ook PvdA, D66 en GroenLinks die altijd het hoogste woord hebben over duurzaamheid. Gedeputeerde Post ging ook met geen woord in op mijn waarschuwingen. Zij beet mij alleen toe: "U bent een stalinist".

In het Noordhollands Dagblad van 21 april 2016 ontkende provinciewoordvoerder Fabian Paardekooper de opheffingsplannen zelfs nog glashard: 'Of de lijnen gaan verdwijnen, is volgens de provincie nog niet zeker. "De SP wekt de suggestie dat deze buslijnen komen te vervallen, waardoor *enkele* dorpen en kernen geen openbare verbinding zouden hebben. Dit klopt niet'', aldus de provinciewoordvoerder.'

Gedeputeerde staten hebben de opheffingsplannen zo lang mogelijk stil proberen te houden. Ik heb er op 24 mei 2017 schriftelijke vragen over gesteld. Het duurde bijna vier maanden - voordat ik dat er op 12 september – summier - antwoord op kreeg. En als ik de vragen niet had gesteld, dan hadden we nu waarschijnlijk nog niks van de concrete opheffingsplannen geweten.

In die commissievergadering in 2016 over het Programma van Eisen hebben de andere fracties zich alleen maar druk gemaakt over de inzet van elektrische bussen. Ongeveer 80 procent van de spreektijd ging daar aan op. Maar wat heb je aan elektrische bussen, als er straks op de meeste lijnen in Noord-Holland Noord helemáál geen bus meer rijdt? En het autoverkeer ondertussen nog voor 99 procent fossiel rijdt? Connexxion heeft in Schagen twee presentaties gehouden voor statenleden. Daar liet men doorschemeren dat elektrische bussen duur zijn. Connexxion kon ze in de aanbesteding dan ook alleen aanbieden door elders buslijnen te schrappen. Op 15 april 2016 hebben alle provincies en de minister een Bestuursakkoord Zero Emissie Regionaal Openbaar Vervoer Per Bus getekend. Daarin staat, in artikel 2.5: "Partijen onderschrijven dat de transitie naar Zero Emissie Busvervoer niet ten koste mag gaan van de reiziger en daarmee de dienstverlening in het regionale busvervoer." Van de gedeputeerde hoor ik graag hoe aan deze afspraak in het Vervoersplan 2018-2028 uitvoering is gegeven.

Enkele plaatsen in de kop krijgen straks nog een belbus. Bij het initiatiefvoorstel Autodelen van het CDA – nog zo'n schaamlap waar wél geld voor is, zat een link – waarvoor dank - naar RTV Noord, naar een onderzoek van de Noordelijke Rekenkamer over de belbus die in Groningen en Drenthe al jaren als schaamlap

bestaat. Conclusie: "De drempel om de belbus te gebruiken is hoog, wat het vervoer niet gebruiksvriendelijk maakt."

Sommige andere plaatsen krijgen een buurtbus – die mensen bij de halte moeten laten staan omdat er niet meer dan acht passagiers in mogen. Maar veel mensen hebben straks niks meer. Voor hen heeft Connexxion een genereus aanbod. Zij "mogen" bij Connexxion straks een gewone taxi bellen, en krijgen dan 10 procent korting op de taxirit. Iemand enig idee wat een gewone taxi van Groote Keeten naar Schagen kost?

PvdA en CDA hebben nog een plannetje ingediend om op een paar lijnen nog paar ritjes in de spits te behouden. Leuk, maar mensen willen niet alleen 's ochtends heen met de bus, maar ook nog terug. Ik heb het voorstel van PvdA en CDA in de pers een schaamlap voor de afbraak van het openbaar vervoer genoemd.

Wat hebben mensen die de bus nodig hebben om boodschappen te doen aan een ritje in de spits? Wat heeft inspreker Muntjewerf daaraan, die nu nog met zijn rolstoel de bus inrijdt – als er tenminste een toegankelijke halte is. De vrijwilligersbuurtbus mag hij niet in. Of de bejaarden zoals ikzelf, die geen rijbewijs hebben? Of de scholieren die niet meer thuis kunnen komen?

Noord-Holland Noord is zo het afvoerputje van de provincie, zoals een raadslid van de Stadspartij Den Helder het afgelopen dinsdag zei op een protestbijeenkomst in Callantsoog tegen de busopheffingen.

Ik eindig met een citaat uit het redactioneel commentaar van verslaggever Richard Zut in het Noordhollands Dagblad van afgelopen zaterdag, die dit "afvoerputje" aanhaalde: "Ik vraag me af of het uit zeven personen bestaande college van Gedeputeerde Staten zich ook maar iets aantrekt van dergelijke uitingen die in het zuiden van onze provincie worden weggezet als 'Calimero'-gedrag. Belangrijker nog: hoe kijken de 55 leden van Provinciale Staten daar eigenlijk tegenaan? Benieuwd hoe onze Statenleden dat maandag in de Commissie Mobiliteit zien."